

2745 mk. 63 pf. s přísl. Soudním složením byla by se žalovaná po případě sprostila závazku tehdy, kdyby byla v markách složila tolik, kolik v době složení odpovídalo 3102 Kč 57 h s přísl. Mylným jest názor, že žalobce nebyl oprávněn žalovati, nýbrž mohl jen naléhati na to, by žalovaná splnila dražební podmínky a kdyby nebyla tak učinila, žádati za opětnou dražbu. O tom, že žalovaná splnila dražební podmínky, není pochybnosti, a proto nebylo tu předpokladů pro opětnou dražbu. Konečně dlužno uvážiti, že žalobce byl oprávněn, žádati v dražebním řízení, by jeho pohledávka hotovým zaplacením byla zapravena; v tom případě byla by musila žalovaná ze svého vynaložení a k soudu složení částku československých korun, rovnající se dle tehdejšího kursu 2745 mk. 63 pf., t. j. alespoň 3102 Kč 57 h, která by pak žalobci byla vydána bývala. Nemůže býti na újmu žalobci, že nežádal hotového zaplacení, nýbrž spokojil se převzetím, což bylo v zájmu žalované, ježto jí takto bylo umožněno, by si zadržela 3102 Kč 57 h. Žalovaná tedy nic neztratí, zaplatí-li nyní 3102 Kč 57 h, jež by byla musila složit již v roce 1921. S druhé strany bylo by nanejvýš nespravedlivě a neslušně, kdyby se žalovaná směla zbaviti svého závazku tak, že by žalobci místo přikázaných 3102 Kč 57 h vyplatila peníz, představující nyní jen několik málo korun československých. Není pravda, že žalobce, vyplatí-li mu žalovaná 3102 Kč 57 h, dostane více, než činila jeho původní, při nucené dražbě z veliké části na prázdno vyšlá pohledávka. Třebaže vyplacený peníz, přepočítaný na marky, číselně daleko přesahovati bude 10.290 mk., nelze přece nynější znehodnocené marky stavěti na roveň původním dobrým markám. Žalobce nedostane více, než mu dle práva přísluší, naopak byl by poškozen a žalovaná byla by na jeho úkor obohacena, kdyby musil přijati marky pro něho k soudu složené. Žalovaná nemá tudíž důvodné příčiny ke stížnosti a proto nebylo vyhověno jejímu dovolání.

Čís. 2377.

Za duševní útrapy, jež byly způsobeny třetímu usmrcením osoby mu blízké, nelze se domáhati náhrady. Pokud jest tu otec, nelze se domáhati náhrady za škodu, jež způsobena byla usmrcením matky.

(Rozh. ze dne 13. března 1923, Rv I 899 22.)

Matka nedospělé (8leté) žalobkyně byla zasažena automobilem žalovaného a usmrcena. Žalobou domáhala se nedospělá její dcera jednak měsíčního důchodu, ježto předčasnou ztrátou matky jí byla zne-možněna lepší budoucnost, ana, jsouc nucena pomáhati v domácnosti, nebude se moci dále vzdělávati, jednak bolestného za duševní útrapy, jež jí způsobila matčina smrt. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: § 1 zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. stanoví, že v případě usmrcení může býti požadována náhrada škody po rozumu §u 1327 obč. zák., podle něhož mají v takovémto případě hrazeny býti veškeré útraty a pozůstalým (příbuzným), o kterých usmrcený dle zákona pečoval, vše, čeho pozbyli jeho úmrtím. Z toho

vyplývá, že bolestné žalobkyní vymáháno býti nemůže, nehledíc ani k tomu, že bolestné dle §u 1325 obč. zák. jest náhradou pouze za bolesti tělesné, za útrapy duševní však požadováno býti nemůže a žalující sama ani netvrdí, že tělesné bolesti při úrazu utrpěla. Pokud jde o to, že žalobkyně následkem úmrtí matky musí se uskrovniti, poněvadž otec musí platiti cizí lidi a nemůže věnovati peníze na lepší živobytí a ošacení žalobkyně a na její výbavu a věno, dlužno uvážiti, že dle §u 141 obč. zák. povinnost, živiti děti, náleží otcí, matka má pečovati hlavně o to, by děti nabyly tělesné zdatnosti a zdraví. Žalobkyně ani netvrdí, že otec již před matčiným úrazem nebyl s to ze svého výdělků děti uživiti a vším nutným opatřiti, a že tudíž matka na výživu a opatření dítěte přispívati musila, takže vlastně, utrpěl-li kdo škodu, byl to manžel zemřelý, nikoliv její děti, neboť manžel musí i nyní starati se dle zákona pečlivě o dítě a, vznikly-li mu úmrtím manželky větší výlohy, musí hledati pramen, z kterého by je uhradil. Totéž platí o tvrzení žalobkyně, že úmrtím matky ztrácí vyhlídku na lepší budoucnost, jelikož, až dospěje, nebude se moci věnovati studiím, po případě učení šití šatů, nýbrž musí obstarávati otcovu domácnost. V tom směru dlužno uvážiti, že škoda ta nastala by teprve později, v budoucnosti, a nejisto jest, zda vůbec by nastala, neboť dnes nelze ještě předvídati, zda žalující byla by způsobilou ke studiím, nehledíc ani k tomu, že při obstarávání otcovy domácnosti mohla by se žalující přece učiti šití prádla i šatů a podobně. Kdyby však i mohla vzniknouti pochybnost, zda škoda v posledních dvou směrech přece žalobkyni nevznikla nebo nevznikne, jest pochybnost ta vyvrácena další okolností, že dle nesporného přednesu stran otec žalobkyně se již znovu oženil a tím odpadl základ, uváděný žalující pro požadovanou náhradu škody. Jest tudíž jisto, že žalující úmrtím své matky ztratila sice lásku a péči své vlastní matky, které jí nikdo nenahradí, avšak tuto nehmotnou škodu nelze ani penězi vyvážit. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y:

Občanský zákon přiznává bolestné, totiž náhradu za vytrpěné bolesti toliko tomu, komu bylo ublíženo na těle, tedy poraněnému (§ 1325 obč. zák.: »kdo někomu na těle ublíží, — zaplatí mu přiměřené bolestné«). Bolestné je náhradou za tělesná muka a je osobním nárokem poraněného, za jistých předpokladů ovšem převoditelným. Náhrady za hoře, zármutek a lítost, způsobené usmrcením někoho osobě třetí, zákon občanský nezná. Není zajisté pochybnosti o tom, že předčasná ztráta matky (zvláště nenadálá smrt násilná) je pro dítě, zejména dítě ještě nedospělé, neštěstím a že ztráta ta přináší s sebou veliké a těžké újmy, často vůbec nenahraditelné. Avšak úvahy tyto nejsou s to, odůvodniti, by žalobkyni z důvodu slušnosti bylo přisouzeno něco, nač dle platného zákona a práva nemá nároku. Z ustanovení občanského zákona o náhradě škody, zejména z doslovu §§ 1295, 1330, 1331, 1333 obč. zák. je zřejmo, že zákon má na mysli náhradu škody majetkové, hmotné a že náhradu škody nehmotné přiznává jen výjimečně, jako právě při tělesném poškození bolestné (§ 1325 obč. zák.) nebo při náhradě ceny zvláštní obliby (§ 1331 obč. zák.). Také § 1327 obč. zák., jenž ustanovuje, že vzešla-li z tělesného zranění smrt, musí býti nahrazeny nejen veškeré útraty, nýbrž i pozustalým, o jejichž výživu usmrcený po zá-

konu byl povinen pečovati, co jim tím ušlo, má na mysli jen škodu majetkovou, újmy majetkoprávní a nemůže proto žalobkyně svůj nárok na náhradu za duševní útrapy a smutek opírat ani o toto ustanovení. Rovněž nedůvodným je nárok na měsíční důchod a poukazuje se v tomto ohledu na odůvodnění napadeného rozsudku. První soud přihlížel správně k tomu, že dle Šu 141 obč. zák. je především otcovou povinností, pečovati o výživu a ostatní hmotné potřeby dítěte, že žalobkyně ani netvrdila, že otec její nebyl s to, povinnosti té dostáti, a že proto musila matka nésti zcela nebo z části výlohy ty. Vývody, že žalobkyně musí se nyní uskrovniti proto, že dříve matka vedla domácnost a obstarávala domácí práce, kdežto nyní musí otec za práce ty platiti cizím lidem, což vyčerpává do značné míry jeho příjmy, z nichž jinak by mohla býti část uložena pro žalobkyni na výbavu a věno, pozbývají podkladu nespornou okolností, že se otec žalobkyně znovu oženil. Nelze proto tvrditi, že bude nutno, by žalobkyně, až dospěje, vedla otcí domácnost, a že proto nebude se moci věnovati studiím a přípravě pro lepší budoucnost. K vývodům odvolatelky je podotknouti, že v tomto ohledu mohlo by se přihlížeti jen k nynějším skutečným poměrům a nikoli počítati s možnostmi ležícími v daleké, nejisté budoucnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, poukávav k důvodům nižších soudů.

Čís. 2378.

Závazek, živiti a šatiti někoho až do jeho smrti, není závazkem neurčitým.

(Rozh. ze dne 13. března 1923, Rv I 999/22.)

Žalobě sestry proti bratrovi na plnění výživného procesní soud prvního stupně co do důvodu vyhověl, zjistiv, že žalovaný se ústně zavázal živiti a šatiti žalobkyni až do její smrti za to, že vzdala se zúročení svého podílu, nepřistoupiv na obranu žalovaného, že tu jde o darování, vyžadující notářského spisu. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil mezitímní rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. jest oprávněný. Odvolací soud má za to, že úmluva stran, podle které se žalovaný zavázal, že bude žalobkyni za úroky kapitálu, který bude pro ni na usedlosti zajištěn, do smrti živiti a šatiti, jest neurčitá, poněvadž prý neurčuje, v čem má spočívatí živění žalobkyně, jakého druhu má býti, a nestanoví, kdy a jaké šatstvo a v jaké ceně jí má žalovaný poskytovat. Avšak procesní soud omezil jednání na právní důvod zažalovaného nároku a jen o něm rozhodl mezitímním rozsudkem. To, co odvolací soud požaduje pro určitost a platnost smlouvy, netýká se právního důvodu, nýbrž rozsahu, tedy výše nároku, o němž v tomto období sporu rozhodovati nelze. Závazek, poskytovatí někomu výživu a ošacení do jeho smrti, není nijak neurčitý; jest vytčen majetkovými místními a rodinnými poměry stran. Bude věcí